

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ۲۷. بودجه آموزش و پرورش

معاونت پژوهش‌های اجتماعی و فرهنگی
دفتر مطالعات فرهنگی و آموزش

دوره یازدهم - سال دوم

شماره ثبت: ۷۱۵

شماره چاپ: —

تاریخ چاپ: —

کد موضوعی: ۲۷۰

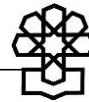
شماره مسلسل: ۱۷۹۶۵

دی‌ماه ۱۴۰۰

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	خلاصه مدیریتی.....
۳.....	مقدمه.....
۳.....	بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ وزارت آموزش و پرورش.....
۱۳.....	بررسی و تحلیل تبصره‌ها.....
۱۶.....	پیشنهاد‌های اصلاحی بودجه.....
۲۴.....	منابع و مآخذ.....

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ۲۷. بودجه آموزش و پرورش

خلاصه مدیریتی

اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با احتساب اعتبارات ردیف‌های متفرقه با افزایش ۴۸/۱۳ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۰ به مبلغ ۱۷۵ هزار میلیارد تومان رسیده است. به تبع این رشد، سهم اعتبارات آموزش و پرورش از مصارف بودجه عمومی دولت ۱۱/۶۵ درصد است. این عدد در سال گذشته ۸/۶۱ درصد بوده است. از مبلغ افزایش یافته ۲۵ هزار میلیارد تومان مربوط به اجرای طرح رتبه‌بندی معلمان و ۱۶ هزار میلیارد تومان مربوط به پاداش پایان خدمت بازنشستگان است. جمع اعتبارات امور آموزش و پژوهش نیز در سال ۱۴۰۱ برابر با ۱۹۳ هزار میلیارد تومان است که نسبت به سال ۱۴۰۰ مجموعاً ۲۷ هزار میلیارد تومان، معادل ۱۷ درصد، افزایش داشته است.

در لایحه بودجه ۱۴۰۱ با کاهش چشمگیر بودجه برخی از اعتبارات برنامه‌های کیفیت‌بخشی مواجه هستیم. برای مثال می‌توان به افت ۴۲ درصدی برنامه «توسعه و ارتقای تربیت‌بدنی، ورزش و سلامت دانش‌آموزان» و کاهش ۶۴ درصدی اعتبار «برنامه پرورشی، امور تربیتی، توانمندسازی و غنی‌سازی اوقات فراغت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان» اشاره کرد. همچنین در لایحه بودجه اعتبارات مربوط به دو برنامه توانبخشی و آموزش حرفه‌ای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه حذف شده است.

از دیگر ایرادات و اشکالات لایحه بودجه ۱۴۰۱ می‌توان به تشتت در برنامه پژوهش‌های علمی، کاربردی، فناوری و فن‌آفرینی اشاره کرد. در حال حاضر ذیل آموزش و پرورش ۱۰ دستگاه اعتبار برنامه پژوهش‌های علمی، کاربردی، فناوری و فن‌آفرینی گرفته‌اند. در حالی که برخی از این دستگاه‌ها کاملاً اجرایی بوده و فعالیت پژوهشی ندارند و توان تخصصی پژوهشی آموزش و پرورش در دو نهاد تخصصی پژوهشی با عنوان «سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی» و «پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش» متمرکز شده است.

سطحی‌نگری در اجرای سند تحول بنیادین از مسیر برنامه‌های بودجه، افزایش نامتعارف اعتبارات عمرانی آموزش و پرورش از محل فروش و اجاره اماکن آموزشی، کاهش سهم واریزی دولت به صندوق ذخیره فرهنگیان و از سویی رشد ۷۰ درصدی درآمدهای اختصاصی دانشگاه فرهنگیان از محل کسر ۴۵ درصدی از حقوق و مزایای دانش‌جو معلمان برخلاف سال گذشته که به ۲۰ درصد کاهش یافته بود، از ایرادات لایحه بودجه ۱۴۰۱ است.

هرچند تغییرات لایحه بودجه ۱۴۰۱ موجب ابهام و عدم شفافیت در برنامه‌های عملیاتی شده و

به علت در اختیار نداشتن اطلاعات مربوط به مقدار جامعه هدف در هر برنامه و دستگاه، به هیچ وجه نمی‌توان علت افزایش و کاهش اعتبارات دستگاه‌ها را رصد و رهگیری کرد، در خصوص اصلاحات لایحه بودجه پیشنهادهای ذیل ارائه شده است:

۱. اختصاص بخشی از اعتبارات مربوط به قیر رایگان موضوع بند «ز» تبصره «۱» می‌تواند به رفع نیازمندی‌های آموزش و پرورش کمک نماید. از آنجایی که سهم هریک از دستگاه‌های ذیل بند «ز» تبصره «۱» مشخص نشده است این امر می‌تواند در تخصیص اعتبارات مذکور، دستگاه‌های مذکور را دچار مشکل نماید. بنابراین پیشنهاد می‌شود به روال قانون بودجه سال ۱۴۰۰، سهم هریک از دستگاه‌های مذکور مشخص شود.

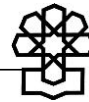
۲. به جهت ایجاد انگیزه در مدارس برای جمع‌آوری کتب درسی مستعمل، دفترچه و مجلات مصرفی در پایان هر سال تحصیلی موضوع تبصره «۹» بند «د» پیشنهاد می‌شود معادل ۱۰۰ درصد منابع حاصله پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور جهت پرداخت سرانه مدارس مربوطه به حساب آنها واریز شود.

۳. در ردیف متفرقه شماره ۵۳-۵۳۰۰۰۰۰۰ بخش مصارف با عنوان «وزارت آموزش و پرورش - توسعه عدالت آموزشی، نوسازی و مقاوم‌سازی و خرید تجهیزات برای مدارس روستایی - موضوع وصول مالیات بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام (ره) - ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)»، منابع درآمدی مذکور به عدد ۶,۶۶۰ میلیارد ریال کاهش یافته و روشن نیست که مابقی اعتبارات درآمدی که در کل ۸,۴۸۴ میلیارد ریال است، در چه ردیف مصرفی قرار گرفته است.

۴. بنابر آنچه از بند «ی» تبصره «۹» برمی‌آید معلمان می‌توانند تا سن ۶۵ سالگی ادامه خدمت نمایند، اما آنچه دستگاه را مکلف به بازنشسته کردن آنها می‌نماید این است که سنوات خدمتی آنها به ۳۵ سالگی می‌رسد. بنابراین تمرکز بند مذکور بر سن معلمان عملاً مشکلی را حل نمی‌کند، بلکه باید به مؤلفه سنوات خدمت نیز اشاره شود. از این رو پیشنهاد می‌شود عبارت «بدون در نظر گرفتن سنوات خدمت» قبل از عبارت «تا سن ۶۵ سالگی» و همچنین عبارت «شاغل در مدرسه» بعد از واژه «معلمان» قرار گیرد.

۵. در بند «ج» تبصره «۱۱» فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش نیز به عنوان مصادیق اعطای زمین از سوی وزارت راه و شهرسازی برای طرح‌های مسکن مهر، مسکن ملی و طرح‌های بازآفرینی شهری در مناطق کم‌برخوردار قرار گیرد.

۶. با توجه به تشکیل سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک پیشنهاد می‌شود همه ردیف‌های بودجه‌ای مرتبط با تعلیم و تربیت کودک ذیل این سازمان تجمیع شود، بر این اساس بایستی ردیف‌های بودجه‌ای ذیل ستاد وزارت آموزش و پرورش و نهاد ریاست جمهوری جمعاً به مبلغ ۴۲ میلیارد تومان در این سازمان با ردیف ۱۲۷۵۹۷ تجمیع شوند.

۷. با وجود ماده (۲۰) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی مبنی بر اخذ سالیانه معادل چهار درصد (۴٪) از شهریه دریافتی توسط مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی برای مناطق محروم و کم‌برخوردار، ردیف درآمدی برای آن در نظر گرفته نشده است که پیشنهاد می‌شود یک ردیف درآمدی ذیل سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی ایجاد و منابع حاصل از آن صرف کیفیت‌بخشی به آموزش و پرورش غیردولتی مناطق محروم و کم‌برخوردار شود.

مقدمه

آموزش و پرورش را می‌توان مهم‌ترین محور پیشرفت یک کشور و بستر توسعه در جوانب مختلف دانست؛ از این رو توجه و پرداخت به آن امری حیاتی برای آینده و ایجاد تحول در کشور است. در پرداخت به این مهم، بررسی بودجه‌های سالیانه وزارت آموزش و پرورش حائز جایگاهی بااهمیت است، چراکه نشان‌دهنده رویکردهای حکمرانی و جایگاه تعلیم و تربیت در برنامه‌های کشور است و تأثیرات مثبت و منفی مبتنی بر آن در آینده بسیار چشمگیر خواهد بود.

به‌واقع در بررسی بودجه است که می‌توان سنجید تا چه میزان دولت بنا دارد در سال پیش رو به آموزش و پرورش توجه کرده و اسناد بالادستی به‌ویژه سند تحول بنیادین و سیاست‌های کلی ایجاد تحول را در نظام آموزش و پرورش اجرایی سازد.

در لایحه بودجه ۱۴۰۱ تجمیع بودجه دستگاه‌های تابع در دستگاه سیاستگذار و حذف اقدامات، فعالیت‌ها، سنجه، مقدار و قیمت تمام‌شده برنامه‌های ذیل دستگاه‌ها، ابهام و عدم شفافیت ایجاد کرده است، از این رو فهم و تحلیل بودجه و قیاس دقیق آن با سال گذشته به جهت ارائه پیشنهادهای سازنده نیازمند دقت و توجه بیشتر است، هرچند که در بسیاری از موارد ردیابی اعتبارات در نظر گرفته شده عملاً غیرممکن شده است.

با وجود این در گزارش تحلیلی پیش رو تلاش شده است تا جای ممکن، تصویری کلان از بودجه آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۱ به تصویر کشیده و سپس براساس آن به تحلیل اعتبارات اختصاص داده شده و احکام بودجه‌ای مرتبط با آن پرداخته شود تا ضمن اطلاع از جایگاه آموزش و پرورش در برنامه‌های پیش روی دولت و سهم آن از بودجه عمومی دولت به پیشنهادهایی عملیاتی برای اصلاح و بهبود بودجه دست یافت.

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ وزارت آموزش و پرورش

براساس آنچه در مقدمه بحث آمده در این بخش به بررسی اعتبارات کلی وزارت آموزش و پرورش و اعتبارات دستگاه‌های زیرمجموعه آن پرداخته و سهم آن از مصارف بودجه عمومی کل کشور محاسبه شده است:

الف) توصیف اعتبارات آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ براساس اطلاعات لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ (جدول ۱)، جمع کل اعتبارات وزارت آموزش و پرورش (بدون احتساب اعتبارات متفرقه) ۱۳۱ هزار میلیارد تومان و با احتساب اعتبارات ردیف‌های متفرقه ۱۷۵ هزار میلیارد تومان است. این عدد شامل ۱۱۶ هزار میلیارد تومان بودجه هزینه‌ای، ۵/۷ هزار میلیارد تومان تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، ۸/۱ هزار میلیارد تومان مصارف اختصاصی و ۱/۱ هزار میلیارد تومان اعتبارات مرتبط با تبصره «۱۴» است.

جدول ۱. اعتبارات آموزش و پرورش (بدون احتساب اعتبارات متفرقه)

(میلیون ریال)

در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱

شماره دستگاه اصلی	عنوان برنامه	هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	اختصاصی	تبصره «۱۴»	جمع کل
۱۲۷۵۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۱،۱۶۱،۳۸۰،۳۸۵	۵۷،۹۱۸،۰۳۰	۸۱،۵۱۷،۶۰۰	۱۱،۲۵۰،۰۰۰	۱،۳۱۲،۰۶۶،۰۱۵

- اعتبارات آموزش و پرورش به تفکیک هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

براساس داده‌های جدول ۲، اعتبارات آموزش و پرورش (بدون احتساب اعتبارات متفرقه) نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ که ۱۱۴ هزار میلیارد تومان بوده، مجموعاً ۱۶/۳ هزار میلیارد تومان، معادل ۱۴ درصد رشد داشته است. به‌طور جزئی‌تر اعتبارات هزینه‌ای نسبت به سال ۱۴۰۰ حدود ۹ درصد به مبلغ ۹/۷ هزار میلیارد تومان و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۶/۶ هزار میلیارد تومان معادل ۱۲۹ درصد افزایش یافته است.

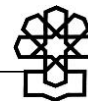
چنانچه جدول اعتبارات دستگاهی (پیوست شماره ۱) نشان می‌دهد دلیل افزایش ۱۲۹ درصدی اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای پیش‌بینی اعتباراتی به میزان ۶/۴ هزار میلیارد تومانی به ستاد آموزش و پرورش است که این میزان، ۶ هزار میلیارد تومان آن از محل فروش و اجاره اماکن و فضاهای آموزشی است، در حالی که این مبلغ در سال گذشته ۱۲۹/۵ میلیارد تومان بود.

جدول ۲. اعتبارات آموزش و پرورش در قانون بودجه ۱۴۰۰ و لایحه بودجه ۱۴۰۱ به تفکیک

(میلیون ریال)

هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

شماره دستگاه اصلی	عنوان دستگاه اصلی	هزینه‌ای			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع		
		قانون ۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	رشد	قانون ۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	رشد	قانون ۱۴۰۰	لایحه ۱۴۰۱	رشد
۱۲۷۵۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۱،۰۹۶،۷۰۰،۸۳۱	۱،۱۹۴،۱۴۷،۹۸۵	۹	۵۱،۳۹۳،۰۸۶	۱۱۷،۹۱۸،۰۳۰	۱۲۹	۱،۱۴۸،۰۹۳،۹۱۷	۱،۳۱۲،۰۶۶،۰۱۵	۱۴

– سهم اعتبارات آموزش و پرورش از مصارف بودجه عمومی دولت

با احتساب اعتبارات ردیف‌های متفرقه (پیوست شماره ۲) آنچنان که جدول ۳ نشان می‌دهد اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با افزایش ۴۸/۱۳ درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰، به ۱۷۵ هزار میلیارد تومان رسیده است. به تبع این رشد، سهم اعتبارات آموزش و پرورش از مصارف بودجه عمومی دولت با ۳/۰۳ درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۰ به ۱۱/۶۵ درصد ارتقا یافته است. البته بایستی توجه داشت که عمده این افزایش به دو ردیف «اجرای طرح رتبه‌بندی معلمان» با اعتبار ۲۵ هزار میلیارد تومان و سهم آموزش و پرورش از ردیف متفرقه «پاداش پایان خدمت بازنشستگان» به مبلغ ۱۶ هزار میلیارد تومان مربوط است.

جدول ۳. سهم اعتبارات آموزش و پرورش از مصارف بودجه عمومی دولت

(میلیون ریال)

عنوان	قانون بودجه ۱۴۰۰	لایحه بودجه ۱۴۰۱	میزان رشد
مصارف بودجه عمومی دولت	۱۳.۷۳۷.۶۹۹.۲۶۸	۱۵.۰۵۲.۳۹۶.۱۱۳	۹/۵۷
اعتبارات آموزش و پرورش	۱.۱۴۸.۰۹۳.۹۱۷	۱.۳۱۲.۰۶۶.۰۱۵	۱۴/۲۸
اعتبارات ردیف‌های متفرقه آموزش و پرورش	۳۵.۲۸۳.۲۷۵	۴۴۰.۹۲۰.۰۰۰	۱۱۴۹/۶۶
اعتبارات آموزش و پرورش با احتساب ردیف‌های متفرقه	۱.۱۸۳.۳۷۷.۱۹۲	۱.۷۵۲.۹۸۶.۰۱۵	۴۸/۱۳
سهم اعتبارات آموزش و پرورش از مصارف بودجه عمومی دولت	۸/۶۱	۱۱/۶۵	+۳/۰۳

– جمع اعتبارات امور آموزش و پژوهش لایحه بودجه ۱۴۰۱

بر مبنای اطلاعات جدول ۴ جمع اعتبارات امور آموزش و پژوهش در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ برابر با ۱۹۳ هزار میلیارد تومان است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ که این مبلغ ۱۶۵ هزار میلیارد تومان بوده ۱۷ درصد، معادل ۲۷ هزار میلیارد تومان، افزایش داشته است.

جدول ۴. اعتبارات ملی فصول ذیل امور آموزش و پژوهش (میلیون ریال)

شماره دستگاه اصلی	عنوان	جمع		
		قانون بودجه ۱۴۰۰	لایحه بودجه ۱۴۰۱	درصد رشد
سهم از کل در سال ۱۴۰۱				
۱۸۰۰۰۰۰۰۰۰	امور آموزش و پژوهش	۱,۶۵۷,۴۸۶,۸۳۹	۱,۹۳۶,۴۹۹,۳۵۹	۱۷
۱۸۰۱۰۰۰۰۰۰	فصل آموزش و پرورش عمومی	۱,۰۰۹,۵۸۰,۶۹۶	۱,۰۹۸,۲۳۵,۵۳۵	۹
۱۸۰۲۰۰۰۰۰۰	فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی	۱۳۳,۶۴۴,۲۲۲	۱۶۹,۴۵۵,۷۳۱	۲۷
۱۸۰۳۰۰۰۰۰۰	فصل آموزش عالی	۴۰۷,۰۳۱,۰۰۵	۵۵۰,۹۰۳,۱۹۴	۳۵
۱۸۰۴۰۰۰۰۰۰	فصل پژوهش‌های پایه‌ای	۳۱,۴۸۶,۶۴۶	۴۴,۹۵۰,۹۳۱	۴۳
۱۸۰۵۰۰۰۰۰۰	فصل پژوهش‌های توسعه‌ای	۷۴,۶۴۶,۵۴۶	۷۱,۴۹۶,۹۵۷	-۴
۱۸۰۶۰۰۰۰۰۰	فصل تحقیق و توسعه در امور آموزش و پژوهش	۱,۰۹۷,۷۲۴	۱,۴۵۷,۰۱۱	۳۳
	جمع	۳,۳۱۴,۹۷۳,۶۷۸	۳,۸۷۲,۹۹۸,۷۱۸	۱۷

بیشترین سهم اعتبارات امور آموزش و پژوهش مربوط به فصل آموزش و پرورش عمومی با ۵۶/۷۱ درصد معادل ۱۰۹ هزار میلیارد تومان و سپس فصل آموزش عالی با ۲۸/۴۵ درصد به مبلغ ۵۵ هزار میلیارد تومان است. همچنین سهم فصل آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی ۸/۷۵ درصد یعنی ۱۶/۹ هزار میلیارد تومان است.

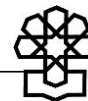
ب) تحلیل اعتبارات وزارت آموزش و پرورش و سازمان‌های تابعه

لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور نسبت به قانون بودجه سال گذشته دارای تغییراتی اساسی است. در این لایحه اعتبارات دستگاه‌های زیرمجموع به دستگاه اصلی سپرده شده و اطلاعات تکمیلی در قالب پیوست آمده است؛ هرچند در اطلاعات تکمیلی نیز همچون سال‌های گذشته اطلاعات، جزئیات و مقادیر برنامه‌های دستگاه‌ها ذکر نشده و صرفاً به کلیات بسنده شده است. از این رو محاسبه برخی از شاخص‌ها همچون «سرانه دانش‌آموزی» دیگر قابل احصا نمی‌باشد.

به هر حال براساس یافته‌های حاصل از بررسی‌ها، موارد ذیل به‌عنوان اصلی‌ترین تغییرات و چالش‌های لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ ارائه می‌شود:

– ابهام و عدم شفافیت در برنامه‌های عملیاتی

براساس بند «پ» ماده (۷) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، دولت موظف است به‌نحوی عمل نماید که در سال پایانی اجرای قانون برنامه، ۱۰۰ درصد دستگاه‌ها، دارای بودجه مبتنی بر عملکرد باشند. بر همین اساس در بودجه سنوات گذشته بخش آموزش و پرورش، ذیل هر برنامه اقدامات و فعالیت‌هایی تعریف می‌شد

و برای هر کدام از فعالیت‌ها یک هدف کمی شامل سنجه عملکرد، مقدار و بهای تمام‌شده قرار می‌گرفت. برای نمونه در قانون بودجه ۱۴۰۰ ذیل برنامه سوادآموزی مشخص بود که چه تعداد بی‌سواد و هر کدام با چه بهای تمام‌شده‌ای هدف برنامه هستند. اما در لایحه ۱۴۰۱ متأسفانه هیچ‌کدام از این اهداف کمی وجود ندارد و از این منظر برنامه‌های بودجه مبهم بوده و شفافیت لازم برای رصد و نظارت بر آنها وجود ندارد و از آنجایی که اقدامات و فعالیت‌های ذیل هر برنامه مشخص نیست، امکان برخورد سلیقه‌ای در دستگاه‌ها نیز وجود دارد.

نکته دیگر اینکه به‌علت در اختیار نداشتن اطلاعات مربوط به مقدار جامعه هدف در هر برنامه و دستگاه، به‌هیچ‌وجه نمی‌توان علت افزایش و کاهش اعتبارات دستگاه‌ها را رصد و رهگیری کرد.

– سهم ۷۲/۰۴ درصدی رتبه‌بندی و پاداش پایان خدمت در افزایش اعتبارات آموزش و پرورش در سال ۱۴۰۱

آنچنان که در شرح جدول ۳ گذشت، اعتبارات آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۱ نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ افزایشی معادل ۵۶/۹ هزار میلیارد تومان داشته است. اما بررسی‌ها نشان می‌دهد ۲۵ هزار میلیارد تومان، ۴۳/۹۳ درصد، از این افزایش مربوط به «اجرای طرح رتبه‌بندی معلمان» و ۱۶ هزار میلیارد تومان، ۲۸/۱۱ درصد، آن مربوط به «پاداش پایان خدمت بازنشستگان» است.

با این حساب می‌توان بیان داشت که در عمل اعتبارات سال ۱۴۰۱ فقط حدود ۱۵/۹ هزار میلیارد تومان افزایش داشته و ۷۲/۰۴ درصد از آنچه افزایش در نظر گرفته شده، سهم رتبه‌بندی معلمان و پاداش پایان خدمت بازنشستگان است که هر دو به حوزه حقوق و دستمزد مربوط می‌شود. این مسئله نگرانی‌هایی در خصوص کیفیت آموزشی و پرورشی و اجرایی‌سازی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش ایجاد می‌کند.

– کاهش چشمگیر بخشی از اعتبارات برنامه‌های کیفیت بخشی به آموزش و پرورش

مطابق آنچه در جدول ذیل مشاهده می‌شود، اعتبارات برخی از برنامه‌های مرتبط با کیفیت بخشی به آموزش و پرورش افت چشمگیری داشته است به‌نوعی که برنامه توسعه ارتقای تربیت بدنی، ورزش و سلامت دانش‌آموزان ۴۲ درصد کاهش داشته است.

در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ این بودجه به‌صورت ردیفی مستقل با دو برنامه «ارتقای سلامت دانش‌آموزان» و «تربیت بدنی دانش‌آموزان» به تصویب رسید، اما برای سال ۱۴۰۱ این بودجه براساس جدول اطلاعات تکمیلی لایحه بودجه به‌صورت تجمیعی در ستاد وزارت آموزش و پرورش تحت عنوان «برنامه توسعه و ارتقای تربیت بدنی، ورزش و سلامت دانش‌آموزان» و با ۴۲ درصد کاهش در نظر گرفته شده است.

این در حالی است که در سال آتی احتمال حضوری شدن کلاس‌های درس وجود دارد و بایستی اعتبار بیشتری نسبت به سال گذشته برای آن در نظر گرفته می‌شد.

جدول ۵. کاهش بخشی از اعتبارات برنامه‌های کیفیت بخشی به آموزش و پرورش

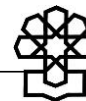
(میلیون ریال)

شماره برنامه	عنوان برنامه	قانون بودجه ۱۴۰۰	لایحه بودجه ۱۴۰۱	درصد تغییر
۱۷۰۲۰۱۶۰۰۰	برنامه توسعه و ارتقای تربیت بدنی، ورزش و سلامت دانش‌آموزان	۲۳،۷۴۰،۶۰۰	۱۳،۷۸۵،۰۰۰	-۴۲
۱۸۰۱۰۰۷۰۰۰	برنامه حمایت از فرهنگیان، پاداش پایان خدمت بازنشستگان و کمک به صندوق ذخیره فرهنگیان	۱۰،۳۲۰،۴۷۰	۸۵۱،۶۵۰	-۱۸
۱۸۰۱۰۲۵۰۰۰	برنامه پرورشی، امور تربیتی، توانمندسازی و غنی‌سازی اوقات فراغت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان مبتنی بر ساحت‌های ۶ گانه سند تحول بنیادین	۱۰،۱۷۴،۹۸۰	۳،۶۴۴،۰۰۰	-۶۴

در فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان نیز با کاهش ۶۴ درصدی نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۰ مواجه هستیم. در سال ۱۴۰۰ این بودجه به صورت ردیفی مستقل و با دو برنامه «پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی» و «برنامه پرورشی، امور تربیتی و توانمندسازی» دانش‌آموزان در نظر گرفته می‌شد که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ به صورت تجمعی و یک ردیف تحت عنوان «برنامه پرورشی، امور تربیتی، توانمندسازی و غنی‌سازی اوقات فراغت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان مبتنی بر ساحت‌های ۶ گانه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» و با کاهش ۶۴ درصدی آمده است. همچنین اعتبارات «حمایت از فرهنگیان، پاداش پایان خدمت بازنشستگان و کمک به صندوق ذخیره فرهنگیان» نیز مجموعاً با ۱۸ درصد کاهش همراه بوده است.

- حذف اعتبارات توانبخشی و آموزش حرفه‌ای دانش‌آموزان معلول (با نیازهای ویژه)

براساس اعتبارات در نظر گرفته شده برای سازمان آموزش و پرورش استثنایی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کشور و جدول اطلاعات تکمیلی و مقایسه آن با قانون بودجه سال ۱۴۰۰ مشخص می‌شود که نه تنها اعتبارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی در سال ۱۴۰۱ با ۶ درصد کاهش از ۳۰۰ میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ به ۲۸۳/۹ میلیارد تومان رسیده است، بلکه اعتبارات مربوط به «آموزش دوره متوسطه حرفه‌ای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه» با فعالیت‌های کتب آموزشی و کمک آموزشی حرفه‌ای و پیش حرفه‌ای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، استانداردهای مسابقات و جشنواره علمی و مهارتی و استانداردهای کارورزی و «برنامه توانبخشی دانش‌آموزان استثنایی» با فعالیت‌های استانداردهای طراحی ابزار و وسایل آموزشی و کمک آموزشی و وسایل توانبخشی نیز حذف شده است. اطلاعات مربوط به ردیف بودجه‌های مذکور در جدول ۶ قابل مشاهده است.

جدول ۶. حذف اعتبارات توانبخشی و آموزش حرفه‌ای

دانش‌آموزان معلول (با نیازهای ویژه)

(میلیون ریال)

شماره برنامه	عنوان برنامه	قانون بودجه ۱۴۰۰	لایحه بودجه ۱۴۰۱	درصد تغییر
۱۸۰۲۰۱۱۰۰۰	آموزش دوره متوسطه حرفه‌ای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه	۱۴۵,۰۰۰	-	-۱۰۰
۱۹۰۴۰۱۰۰۰۰	برنامه توانبخشی دانش‌آموزان استثنایی	۶۷۹,۲۳۴	-	-۱۰۰

– تشتت در برنامه پژوهش‌های علمی، کاربردی، فناوری و فن‌آفرینی

براساس جدول ۷ ذیل آموزش و پرورش ۱۰ دستگاه اعتبار برنامه پژوهش‌های علمی، کاربردی، فناوری و فن‌آفرینی گرفته‌اند. در حالی که برخی از این دستگاه‌ها کاملاً اجرایی بوده و فعالیت پژوهشی ندارند. از سوی وزارت آموزش و پرورش دو نهاد تخصصی پژوهشی با عنوان «سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی» و «پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش» دارد که توان تخصصی پژوهشی در آنها متمرکز شده و سهم این دو از جمع اعتبارات پژوهشی کمتر از ۵۰ درصد است.

جدول ۷. دستگاه‌های دارای اعتبار برنامه پژوهش‌های علمی، کاربردی، فناوری و فن‌آفرین

(میلیون ریال)

ردیف	دستگاه	جمع اعتبارات	سهم از کل
۱	وزارت آموزش و پرورش	۶۵,۰۰۰	۴/۷
۲	دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش	۱۲,۵۰۰	۰/۹
۳	وزارت آموزش و پرورش - ادارات کل استان‌ها	۱۵۰,۰۰۰	۱۰/۸
۴	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۶۴۷,۳۸۱	۴۶/۷
۵	سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌ها	۵,۰۰۰	۰/۴
۶	دانشگاه شهید رجایی	۲۰۸,۵۴۳	۱۵
۷	سازمان تعلیم و تربیت کودک	۱۳۶,۱۰۰	۹/۸
۸	دانشگاه فرهنگیان	۱۴۰,۰۰۰	۱۰/۱
۹	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۷,۰۰۰	۰/۵
۱۰	نهضت سوادآموزی	۱۴,۲۰۰	۱
	جمع اعتبارات	۱,۳۸۵,۷۲۴	۱۰۰

این نحوه توزیع اعتبارات پژوهشی در سال‌های گذشته سبب ایجاد تشتت، تفرق، موازی‌کاری و غفلت از پرداختن به مسائل اساسی تعلیم و تربیت شده و تقریباً خروجی مشخصی از هزینه‌کرد این اعتبارات در دسترس عموم قرار نگرفته است.

– سطحی‌نگری در اجرای سند تحول بنیادین از مسیر برنامه‌های بودجه

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در آذرماه سال ۱۳۹۰ به تصویب رسید، اما متأسفانه با گذشت ۱۰

سال به شکل بسیار حداقلی به اجرا گذاشته شده است. یکی از سازوکارهای مهم اجرای این سند، قانون بودجه سنواتی است که در یک دهه گذشته متناسب با سند تحول بنیادین، اولویت‌گذاری نشده است. در لایحه بودجه ۱۴۰۱ سعی بر آن شده که برنامه‌های بخش آموزش و پرورش در راستای سند مذکور باشد. اما متأسفانه باید گفت که آنچه در عناوین برنامه‌ها مشاهده می‌شود نوعی ساده‌انگاری و سطحی‌نگری در اجرای سند تحول بنیادین است، زیرا تقریباً برنامه‌های آموزش و پرورش همان برنامه‌های سال‌های پیش است که در برخی موارد در هم ادغام شده‌اند و برای هم‌راستایی با سند تحول بنیادین، عباراتی همچون «مبتنی بر ساحت‌های ۶گانه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» و «در چارچوب سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» به عناوین برنامه‌ها اضافه شده است. در این خصوص باید گفت که اجرای سند تحول بنیادین از مسیر قانون بودجه، بیش و پیش از تغییر در عناوین برنامه‌ها، نیازمند تغییر در اولویت‌های بودجه مبتنی بر زیرنظام‌های ۶گانه سند تحول است، زیرا این اولویت‌های موجود پیش‌تر به محک گذاشته شده‌اند.

جدول ۸. نمونه‌ای از سطحی‌نگری در اجرای سند تحول بنیادین از مسیر برنامه‌های بودجه

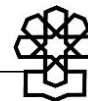
(میلیون ریال)

ردیف	کد برنامه	عنوان برنامه در قانون بودجه ۱۴۰۰	عنوان برنامه در لایحه بودجه ۱۴۰۱
۱	۱۸۰۱۰۱۰۰۰۰	برنامه راهبری توسعه مدارس غیردولتی و مشارکت‌های مردمی و ردیف کمک به صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی	برنامه راهبری و نظارت بر مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی و کمک به صندوق توسعه مدارس غیردولتی مبتنی بر ساحت‌های ۶گانه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
۲	۱۸۰۱۰۱۸۰۰۰ و ۱۸۱۰۱۰۲۵۰۰۰	برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان و برنامه پرورشی، امور تربیتی و توانمندسازی دانش‌آموزان	برنامه پرورشی، امور تربیتی، توانمندسازی و غنی‌سازی اوقات فراغت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی دانش‌آموزان مبتنی بر ساحت‌های ۶گانه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

– کاهش سهم واریزی دولت به صندوق ذخیره فرهنگیان

براساس ماده (۸۵) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، دولت موظف است همه‌ساله معادل سهم واریزی اعضا به صندوق ذخیره فرهنگیان را به‌طور کامل در ردیف اعتباری خاص در بودجه سنواتی منظور و پرداخت نماید.

براساس اطلاعات دریافتی از وزارت آموزش و پرورش هم‌اکنون بیش از ۷۵۰ هزار نفر عضو صندوق ذخیره فرهنگیان می‌باشند که با توجه به واریزی ۶ماهه نخست سال جاری، پیش‌بینی واریزی فرهنگیان

عضو صندوق در سال ۱۴۰۰ به صورت کامل، ۱,۴۵۲ میلیارد و برای سال ۱۴۰۱ برابر ۱,۷۴۰ میلیارد تومان خواهد بود، این در حالی است که سهم دولت در ردیف ۱۹-۷۵۰۰۰۰۰ جدول شماره ۱-۷ لایحه بودجه با عنوان «وزارت آموزش و پرورش - کمک به صندوق ذخیره فرهنگیان» پس از تصویب اساسنامه اعتباری معادل ۵۳ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان پیش‌بینی شده است.

افزون بر این در قوانین بودجه‌های سنواتی قبل، ردیفی با عنوان «پرداخت مطالبات معوق صندوق ذخیره فرهنگیان» در نظر گرفته می‌شد که متأسفانه در لایحه سال ۱۴۰۱ چنین ردیفی وجود ندارد، در حالی که بدهی دولت با سهم سال‌های گذشته به صندوق بیش از ۱,۶۰۰ میلیارد تومان است.

- افزایش نامتعارف اعتبارات عمرانی آموزش و پرورش از محل فروش و اجاره اماکن آموزشی

اعتبارات عمرانی (تملك دارایی‌های سرمایه‌ای) وزارت آموزش و پرورش با رشد بی‌سابقه‌ای به میزان ۱۲۹ درصد همراه بوده، به نحوی که میزان این اعتبارات از ۵ هزار میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، به رقم ۱۱ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ رسیده است. ردیف‌های بودجه‌ای آموزش و پرورش نشان می‌دهند که این افزایش بی‌سابقه به علت پیش‌بینی ۶ هزار میلیارد تومان ذیل اعتبارات تملك دارایی‌های سرمایه‌ای ستاد وزارت آموزش و پرورش است.

این بررسی نشانگر دو موضوع مهم است، نخست اینکه از جمع اعتبارات عمرانی وزارت آموزش و پرورش حدود ۵۵ درصد آن ذیل ستاد وزارت آموزش و پرورش (ردیف ۱۲۷۵۰۰) و حدود ۴۴ درصد آن ذیل سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس کشور قرار دارد، گویی دو سازمان نوسازی در وزارتخانه مذکور وجود دارد!

دوم اینکه اعتبارات مذکور از ردیف درآمدی شماره ۲۱۰۲۲۹ با عنوان «درآمد حاصل از فروش و اجاره املاک مازاد آموزش و پرورش» تأمین شده است. این ردیف درآمدی موضوع ماده (۲) قانون تنظیم برخی از مقررات مالی، اداری و پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۹۹ با موضوع فروش و اجاره بخشی از املاک مازاد وزارت آموزش و پرورش است. این افزایش درآمدی در این باره به معنای رشد بالای میزان فروش مدارس و سایر املاک و مستغلات آموزش و پرورش است.

- رشد ۷۰ درصدی درآمدهای اختصاصی دانشگاه فرهنگیان از محل حقوق و مزایای دانشجومعلم

درآمدهای اختصاصی دانشگاه فرهنگیان در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ برابر هزار میلیارد تومان بوده که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با رشد حدود ۷۰ درصدی به هزار و هفتصد میلیارد تومان افزایش یافته است. این افزایش درآمد اختصاصی از محل کسر ۴۵ درصد از حقوق و مزایای دانشجومعلم است.

شایان ذکر است که این رویه درآمدزایی برای دانشگاه فرهنگیان در سال‌های پیش نیز وجود داشته تا اینکه براساس بند «ی» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور مقرر شد با توجه به تبصره ماده (۶) قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۶۹/۳/۸ میزان کسر از حقوق دانشجومعلم دانشگاه فرهنگیان از چهل و پنج درصد (۴۵٪) به بیست درصد (۲۰٪) کاهش یابد.

اما با توجه به یکساله بودن بودجه سنواتی، دوباره همان رویه سال‌های قبل‌تر در خصوص درآمدهای اختصاصی دانشگاه فرهنگیان اتخاذ شده است. با توجه به لزوم تخصیص اعتبار برای دانشگاه فرهنگیان از یک‌سو و عدم کسر عدد نرخ ثابتی از حقوق و مزایای دانشجومعلم‌ان از سوی دیگر، پیشنهاد می‌شود که ضمن تنفیذ بند «ی» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، مابه‌ازای درآمدهای کسر شده از دانشگاه فرهنگیان، اعتباراتی از محل منابع عمومی برای این دانشگاه در نظر گرفت.

جدول ۹. مقایسه درآمد اختصاصی دانشگاه فرهنگیان در بودجه ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱

(میلیون ریال)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۴۰۰	لایحه بودجه سال ۱۴۰۱	رشد
درآمد اختصاصی دانشگاه فرهنگیان	۱۰,۴۵۰,۰۰۰	۱۷,۶۸۵,۰۰۰	۶۹/۲۳

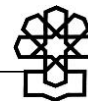
شایان ذکر است درآمد اختصاصی دانشگاه فرهنگیان در حالی از حقوق و مزایای دانشجومعلم‌ان کسر می‌شود که روال برای دانشجومعلم‌ان دانشگاه شهید رجایی غیر از این است. نکته دیگر اینکه کسر عدد ثابتی از حقوق و مزایای دانشجومعلم‌ان به این معناست که دانشجویان حتی در صورت استفاده نکردن از خدمات رفاهی و تغذیه این دانشگاه باید هزینه‌های مربوطه را واریز نمایند در حالی که بسیاری از دانشجویان هستند که هیچ استفاده‌ای از امکانات مذکور ندارند، لذا اطلاق عام کردن این مسئله برخلاف عدالت است.

– کاهش اعتبارات مربوط به مالیات بنگاه‌های اقتصادی و ستاد اجرایی موضوع ماده (۷۸)

قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)

براساس ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) آستان قدس رضوی و آن دسته از مؤسسات و بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام (ره) موظف به پرداخت مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند. منابع حاصله صرفاً جهت توسعه عدالت آموزشی در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می‌گیرد.

بررسی ردیف درآمدی موضوع این ماده در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور نشان می‌دهد که منابعی به میزان ۸,۴۸۴ میلیارد ریال در ردیف درآمدی شماره ۱۱۰۱۱۲ با عنوان «مالیات موضوع ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» پیش‌بینی شده است و براساس مفاد ماده (۷۸) مذکور، ۱۰۰ درصد منابع وصولی باید در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار گیرد. اما در ردیف متفرقه شماره ۵۳-۵۳۰۰۰۰ بخش مصارف با عنوان «وزارت آموزش و پرورش - توسعه

عدالت آموزشی، نوسازی و مقاوم‌سازی و خرید تجهیزات برای مدارس روستایی - موضوع وصول مالیات بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام(ره) - ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)»، منابع درآمدی مذکور به عدد ۶,۶۶۰ میلیارد ریال کاهش یافته و روشن نیست که مابقی اعتبارات درآمدی در چه ردیف مصرفی قرار گرفته است! این موضوع در جدول زیر نشان داده شده است:

جدول ۱۰. کاهش اعتبارات مربوط به مالیات بنگاه‌های اقتصادی و ستاد اجرایی موضوع ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) (میلیون ریال)

ردیف	عنوان ردیف	منابع درآمدی	اعتبارات مصرفی	میزان انطباق (میلیون ریال)
۱	مالیات موضوع ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۸,۴۸۴,۸۴۸	۶,۶۶۰,۰۰۰	۱,۸۲۴,۸۴۸

بررسی و تحلیل تبصره‌ها

در ادامه به بررسی و تحلیل تبصره‌های مرتبط با آموزش و پرورش ماده واحده لایحه بودجه پرداخته شده است تا از گذر آن بتوان به ارائه پیشنهادهایی جامع در خصوص اصلاح لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ رسید:

تبصره «۱» - بند «ز» - وزارت نفت مکلف است معادل مبلغ یکصد و پنجاه هزار میلیارد (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال نفت خام مازاد بر سقف منابع جزء «۱» بند «ب» این تبصره را به صورت ماهیانه در اختیار پالایشگاه‌ها قرار دهد تا براساس تخصیص سازمان برنامه و بودجه کشور، مواد اولیه قیر (وکیوم باتوم) تحویل دستگاه‌های اجرایی زیر شود:

۳. وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی و تجهیز مدارس کشور برای نوسازی مدارس)

اظهار نظر کارشناسی: یکی از چالش‌های اصلی وزارت آموزش و پرورش، کمبود شدید فضا و تجهیزات آموزشی است، به نحوی که حدود یک سوم مدارس کشور نیازمند نوسازی، بازسازی و مقاوم‌سازی می‌باشند. افزایش جمعیت دانش‌آموزی از یک سو و بالا رفتن نرخ فرسودگی زیرساخت‌های آموزشی با توجه به افزایش قدمت آنها از سوی دیگر، سبب شده است تا سال به سال بر این تعداد افزوده شود. بنابراین اختصاص بخشی از اعتبارات مربوط به قیر رایگان می‌تواند به رفع نیازمندی‌های آموزش و پرورش در این حوزه کمک نماید. اما از آنجایی که سهم هریک از دستگاه‌های ذیل بند «ز» تبصره «۱» مشخص نشده است، این امر می‌تواند در تخصیص اعتبارات مدنظر، دستگاه‌های مذکور را دچار مشکل نماید؛ ضمن اینکه به دلیل عدم تعیین سهم هر دستگاه، مغایر اصول (۵۲) و (۸۵) قانون

اساسی به‌شمار می‌رود. بنابراین پیشنهاد می‌شود به روال قانون بودجه سال ۱۴۰۰، سهم هریک از دستگاه‌های مذکور مشخص شود.

تبصره «۵» - بند «ی» - به دولت اجازه داده می‌شود مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مالی اسلامی منتشر کند، تا جهت احداث، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) و دانشگاه فرهنگیان به مصرف برسد. این اوراق خارج از سقف پیش‌بینی شده در جدول ۴ ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه بوده و براساس ابلاغ اعتبار و تخصیص‌های صادرشده به مصرف می‌رسد.

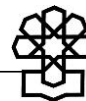
اظهار نظر کارشناسی: زیرساخت‌های در اختیار دانشگاه فرهنگیان نیز همچون مدارس وزارت آموزش و پرورش از فرسودگی بالایی رنج می‌برند. بنابراین اختصاص دو هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی برای اعتبارات عمرانی وزارت آموزش و پرورش و دانشگاه فرهنگیان بخشی از نیازهای این حوزه را رفع خواهد کرد.

تبصره «۶» - بند «ق» - ۱. معافیت مالیاتی فعالیت‌های مربوط به انتشارات کمک‌درسی موضوع بند «ل» ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم، صرفاً تا سقف دو میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در سال قابل اعمال است و بعد از آن حسب مورد به نرخ ماده (۱۰۵) یا ماده (۱۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم مشمول مالیات می‌شود.

۴. معافیت‌های مالیاتی مؤسسات کنکور دانشگاه‌ها حذف می‌شود.

اظهار نظر کارشناسی: براساس بند «ل» «فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی و قرآنی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه‌های ذی‌ربط فرهنگی و هنری که به‌موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف است». اما براساس بند «ق» تبصره «۶» لایحه بودجه سال ۱۴۰۱، این معافیت مالیاتی صرفاً تا سقف دو میلیارد ریال تعیین شده است و در بند «۴» همین تبصره نیز معافیت‌های مالیاتی مؤسسات کنکور دانشگاه حذف شده است. با توجه به درآمدزایی بالای انتشارات کمک‌آموزشی و مؤسسات کنکور، حذف معافیت مالیاتی آنها مورد تأیید است و پیشنهاد می‌شود درآمدهای حاصله از این دو بند صرف توسعه عدالت آموزشی، تأمین کتاب درسی رایگان و ارتقای شاخص‌های آموزشی و پرورشی در مناطق محروم شود.

تبصره «۹» - بند «د» - وزارت آموزش و پرورش مجاز است با سازوکارهای تشویقی و از طریق مدارس سراسر کشور کتب درسی مستعمل، دفترچه و مجلات مصرفی در پایان هر سال تحصیلی را جمع‌آوری و نسبت به فروش آنها اقدام نماید. منابع حاصله به ردیف درآمد اختصاصی شماره ۱۶۰۱۰۱ جدول ۵ این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. وجوه واریزی پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه

و بودجه کشور صرف پرداخت سرانه مدارس مربوطه و تأمین رایگان کتب درسی مناطق محروم می‌گردد. **اظهار نظر کارشناسی:** نزدیک به ۱۵ میلیون دانش‌آموز در سال تحصیلی ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰ مشغول به تحصیل می‌باشد و این تعداد حدود ۱۴۶ میلیون جلد کتاب درسی در اختیار دارند که به‌ازای وزن هر کتاب ۳۰۰ گرم، معادل ۴۳,۸۰۰ تن وزن کتاب‌های مذکور می‌باشد. در صورت پیش‌بینی جمع‌آوری نصف این تعداد کتاب، منابع حاصله بیش از ۱۰۰ میلیارد تومان خواهد بود. بنابراین مفاد تبصره از یک سو می‌تواند به‌عنوان یک منبع درآمدی برای مدارس، بخشی از سرانه آنها را تأمین نماید و از سوی دیگر، اجرایی‌سازی این امر سبب خواهد شد بخش زیادی از کاغذهای مصرفی در سراسر کشور جمع‌آوری شده و بازیافت شوند. اما آنچه به‌نظر می‌رسد اجرایی‌سازی این حکم را با مشکل مواجه می‌سازد این است که مدارس فقط در ۵۰ درصد منابع حاصله سهم می‌باشند و این سبب بی‌انگیزگی مدارس برای اجرای حکم خواهد شد. از این رو پیشنهاد می‌شود معادل ۱۰۰ درصد منابع حاصله پس از واریز به خزانه به حساب مدارس واریز شود.

تبصره «۹» - بند «ح» - در اجرای ماده (۱) قانون تنظیم برخی از مقررات مالی، اداری و پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش، شرکت‌های دولتی مجازند ضمن هماهنگی با وزارت آموزش و پرورش تا یک درصد (۱٪) از درآمد شرکت‌ها و سود خالص بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی را صرف توسعه عدالت آموزشی نمایند.

اظهار نظر کارشناسی: براساس ماده (۱) قانون تنظیم برخی از مقررات مالی، اداری و پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۹۹ «دولت مجاز است معادل یک درصد (۱٪) درآمد شرکت‌ها و سود خالص بانک‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت به نسبت درآمد دولت در آنها را در قانون بودجه سنواتی در ردیف خاص پیش‌بینی و به سرجمع اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت آموزش و پرورش اضافه کند تا در جهت توسعه عدالت آموزشی، بهبود معیشت فرهنگیان، تأمین سرانه آموزش و پرورش و پرداخت مطالبات فرهنگیان هزینه شود». براساس متن قانون مذکور باید منابع حاصله از ماده (۱) در ردیف خاصی در بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید که این کار در بخش درآمدی ذیل وزارت آموزش و پرورش انجام نشده است. بنابراین تحقق مفاد این تبصره منوط به پیش‌بینی این ردیف درآمدی است.

تبصره «۹» - بند «ی» - وزارت آموزش و پرورش مجاز است بازنشستگی معلمان دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر را تا سن ۶۵ سالگی و در صورت رضایت معلمان به تعویق بیندازد.

اظهار نظر کارشناسی: به‌نظر می‌رسد متن بند «ی» تبصره «۹» از یک سو ورودی صندوق‌های بازنشستگی را به کاهش خواهد داد و از سوی دیگر، ماندگاری نیروی انسانی آموزش و پرورش را افزایش خواهد داد که این امر با توجه به کمبود نیروی انسانی (معلم) بسیار مفید خواهد بود. اما در خصوص بند مذکور باید چند نکته مهم را در نظر داشت؛ نخست اینکه نیاز نیروی انسانی آموزش و پرورش در بخش

گروه معلم است و نه دیگر بخش‌ها، بنابراین می‌توان مفاد این بند را محدود به نیروهای شاغل در مدرسه کرد، از سوی دیگر براساس تبصره «۲» ماده (۱۰۳) قانون مدیریت خدمات کشوری؛ دستگاه‌های اجرایی مکلفند کارمندی را که دارای سی سال سابقه خدمت برای مشاغل غیرتخصصی و ۶۰ سال سن و همچنین کارمندی را که دارای ۳۵ سال سابقه خدمت برای مشاغل تخصصی و ۶۵ سال سن می‌باشند رأساً و بدون تقاضای کارمندان بازنشسته نمایند.

بنابر آنچه از تبصره فوق برمی‌آید معلمان می‌توانند تا سن ۶۵ سالگی ادامه خدمت نمایند، اما آنچه دستگاه را مکلف به بازنشسته کردن آنها می‌نماید این است که سنوات خدمتی آنها به ۳۵ سالگی می‌رسد. بنابراین تمرکز بند «بی» تبصره «۹» لایحه بودجه بر سن معلمان عملاً مشکلی را حل نمی‌کند، بلکه باید به مؤلفه سنوات خدمت نیز اشاره شود. از این رو پیشنهاد می‌شود عبارت «بدون در نظر گرفتن سنوات خدمت» قبل از عبارت «تا سن ۶۵ سالگی» و همچنین عبارت شاغل در مدرسه بعد از واژه «معلمان» قرار گیرد.

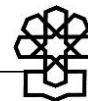
پیشنهاد‌های اصلاحی بودجه

براساس جمیع آنچه در بخش‌های قبل مرور شد، پیشنهاد‌های ذیل جهت بهبود بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ارائه می‌شود:

۱. درج سهم دستگاه‌های ذیل جزء «۳» بند «ز» تبصره «۱» (اصلاح جزء «۳» بند «ز» تبصره «۱») دلایل توجیهی: با وجود چالش‌های فضا و تجهیزات آموزشی و نیاز یک‌سوم مدارس کشور به نوسازی، بازسازی و مقاوم‌سازی، بخشی از اعتبارات مربوط به قیر رایگان می‌تواند به رفع نیازمندی‌های آموزش و پرورش کمک نماید، اما از آنجایی که سهم هریک از دستگاه‌های ذیل بند «ز» تبصره «۱» مشخص نشده است، این امر می‌تواند در تخصیص اعتبارات مدنظر، دستگاه‌های مذکور را دچار مشکل نماید. بنابراین پیشنهاد می‌شود با رعایت قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، به روال قانون بودجه سال ۱۴۰۰، سهم هریک از دستگاه‌های مذکور مشخص شود.

۲. اختصاص منابع حاصل از فروش کتب درسی مستعمل، دفترچه و مجلات مصرفی در سرانه هر مدرسه (اصلاح تبصره «۹» - بند «د»)

متن لایحه: وزارت آموزش و پرورش مجاز است با سازوکارهای تشویقی و از طریق مدارس سراسر کشور کتب درسی مستعمل، دفترچه و مجلات مصرفی در پایان هر سال تحصیلی را جمع‌آوری و نسبت به فروش آنها اقدام نماید. منابع حاصله به ردیف درآمد اختصاصی شماره ۱۶۰۱۰۱ جدول ۵ این قانون نزد

خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. وجوه واریزی پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور صرف پرداخت سرانه مدارس مربوطه و تأمین رایگان کتب درسی مناطق محروم می‌گردد.

دلایل توجیهی: نزدیک به ۱۵ میلیون دانش‌آموز در سال تحصیلی ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰ مشغول به تحصیل می‌باشد و این تعداد حدود ۱۴۶ میلیون جلد کتاب درسی در اختیار دارند. بنابراین مفاد تبصره از یک سو می‌تواند به‌عنوان یک منبع درآمدی برای مدارس، بخشی از سرانه آنها را تأمین نماید و از سوی دیگر، اجرایی‌سازی این امر سبب خواهد شد بخش زیادی از کاغذهای مصرفی در سراسر کشور جمع‌آوری شده و بازیافت شوند. اما آنچه به‌نظر می‌رسد اجرایی‌سازی این حکم را با مشکل مواجه می‌سازد. این است که مدارس فقط در ۵۰ درصد منابع حاصله سهم می‌باشند و این سبب بی‌انگیزگی مدارس برای اجرای حکم خواهد شد. از این رو پیشنهاد می‌شود معادل ۱۰۰ درصد منابع حاصله پس از واریز به خزانه به حساب مدارس واریز شود.

متن پیشنهادی: عبارت «همه وجوه واریزی پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور جهت پرداخت سرانه مدارس مربوطه به حساب آنها واریز می‌گردد» جایگزین عبارت «وجوه واریزی پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور صرف پرداخت سرانه مدارس مربوطه و تأمین رایگان کتب درسی مناطق محروم می‌گردد» می‌شود.

با توجه به پیشنهاد، متن نهایی به قرار زیر خواهد بود:

وزارت آموزش و پرورش مجاز است با سازوکارهای تشویقی و از طریق مدارس سراسر کشور کتب درسی مستعمل، دفترچه و مجلات مصرفی در پایان هر سال تحصیلی را جمع‌آوری و نسبت به فروش آنها اقدام نماید. منابع حاصله به ردیف درآمد اختصاصی شماره ۱۶۰۱۰۱ جدول ۵ این قانون نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. همه وجوه واریزی پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور جهت پرداخت سرانه مدارس مربوطه به حساب آنها واریز می‌گردد.

۳. اصلاح ردیف متفرقه شماره ۵۳-۵۳۰۰۰۰ با عنوان «وزارت آموزش و پرورش - توسعه عدالت آموزشی، نوسازی و مقاوم‌سازی و خرید تجهیزات برای مدارس روستایی - موضوع وصول مالیات بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام(ره) - ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)»

دلایل توجیهی: براساس ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) آستان قدس رضوی و آن دسته از مؤسسات و بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام(ره) موظف به پرداخت مالیات مستقیم و مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند. منابع حاصله صرفاً جهت توسعه عدالت آموزشی در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می‌گیرد. بررسی

ردیف درآمدی موضوع این ماده در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور نشان می‌دهد که منابعی به میزان ۸,۴۸۴ میلیارد ریال در ردیف درآمدی شماره ۱۱۰۱۱۲ با عنوان «مالیات موضوع ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» پیش‌بینی شده است و براساس مفاد ماده (۷۸) مذکور، ۱۰۰ درصد منابع وصولی باید در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار گیرد. اما در ردیف متفرقه شماره ۵۳ - ۵۳۰۰۰۰۰ بخش مصارف با عنوان «وزارت آموزش و پرورش - توسعه عدالت آموزشی، نوسازی و مقاوم‌سازی و خرید تجهیزات برای مدارس روستایی - موضوع وصول مالیات بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام(ره) - ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)»، منابع درآمدی مذکور به عدد ۶,۶۶۰ میلیارد ریال کاهش یافته و روشن نیست که مابقی اعتبارات درآمدی در چه ردیف مصرفی قرار گرفته است! این موضوع در جدول زیر نشان داده شده است:

جدول ۱۰. کاهش اعتبارات مربوط به مالیات بنگاه‌های اقتصادی و ستاد اجرایی موضوع ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)

(میلیون ریال)

ردیف	عنوان ردیف	منابع درآمدی	اعتبارات مصرفی	میزان انطباق (میلیون ریال)
	مالیات موضوع ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۸,۴۸۴,۸۴۸	۶,۶۶۰,۰۰۰	۱,۸۲۴,۸۴۸

متن پیشنهادی: ردیف متفرقه شماره ۵۳ - ۵۳۰۰۰۰۰ با عنوان «وزارت آموزش و پرورش - توسعه عدالت آموزشی، نوسازی و مقاوم‌سازی و خرید تجهیزات برای مدارس روستایی - موضوع وصول مالیات بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام(ره) - ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» به‌نحوی که در جدول ۱۱ آمده است، اصلاح می‌شود:

جدول ۱۱. پیشنهاد اصلاح اعتبارات مربوط به مالیات بنگاه‌های اقتصادی و ستاد اجرایی موضوع ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)

(میلیون ریال)

شماره	عنوان	هزینه‌ای	تملك دارایی سرمایه‌ای	جمع کل
۵۳۰۰۰۰-۵۳	وزارت آموزش و پرورش - توسعه عدالت آموزشی، نوسازی و مقاوم‌سازی و خرید تجهیزات برای مدارس روستایی - موضوع وصول مالیات بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام(ره) - ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۰	۸,۴۸۴,۸۴۸	۸,۴۸۴,۸۴۸

۴. اصلاح تبصره مربوط به بازنشستگی معلمان (اصلاح بند «ی» تبصره «۹»)

دلایل توجیهی: در خصوص بند مذکور باید چند نکته مهم را در نظر داشت؛ نخست اینکه نیاز نیروی انسانی آموزش و پرورش در بخش گروه معلم است و نه دیگر بخش‌ها، بنابراین می‌توان مفاد این بند را محدود به نیروهای شاغل در مدرسه کرد، از سوی دیگر براساس تبصره «۲» ماده (۱۰۳) قانون مدیریت خدمات کشوری؛ دستگاه‌های اجرایی مکلفند کارمندانی را که دارای سی سال سابقه خدمت برای مشاغل غیر تخصصی و ۶۰ سال سن و همچنین کارمندانی را که دارای ۳۵ سال سابقه خدمت برای مشاغل تخصصی و ۶۵ سال سن می‌باشند را رأساً و بدون تقاضای کارمندان بازنشسته نمایند.

بنابر آنچه از تبصره فوق برمی‌آید معلمان می‌توانند تا سن ۶۵ سالگی ادامه خدمت نمایند، اما آنچه دستگاه را مکلف به بازنشسته کردن آنها می‌نماید این است که سنوات خدمتی آنها به ۳۵ سالگی می‌رسد. بنابراین تمرکز بند «ی» تبصره «۹» لایحه بودجه بر سن معلمان عملاً مشکلی را حل نمی‌کند، بلکه باید به مؤلفه سنوات خدمت نیز اشاره شود. از این رو پیشنهاد می‌شود عبارت «بدون در نظر گرفتن سنوات خدمت» قبل از عبارت «تا سن ۶۵ سالگی» و همچنین عبارت شاغل در مدرسه بعد از واژه «معلمان» قرار گیرد.

علاوه بر مشکل فوق این بند به دلیل اصلاح ماده (۱۰۳) قانون مدیریت خدمات کشوری، ماهیت غیربودجه‌ای دارد و مغایر اصل (۵۲) قانون اساسی است؛ لذا برای تصویب آن نیازمند رأی دوسوم نمایندگان مجلس است.

همچنین حکم بند حاضر، از این حیث که مشمول کسانی می‌شود که به سن بازنشستگی رسیده‌اند یا همه معلمان، دارای ابهام است؛ لذا مغایر بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری است.

متن پیشنهادی: وزارت آموزش و پرورش مجاز است بازنشستگی معلمان شاغل در مدرسه دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر را در صورت رضایت معلمان تا سن ۶۵ سالگی (بدون در نظر گرفتن سنوات خدمتی) به تعویق بیندازد.

۵. احتساب اماکن آموزشی و پژوهشی در مصادیق اعطای زمین از سوی وزارت راه و شهرسازی برای طرح‌های مسکن مهر، مسکن ملی و طرح‌های بازآفرینی شهری در مناطق کم‌برخوردار (اصلاح بند «ج» تبصره «۱۱»)

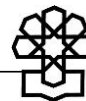
دلایل توجیهی: وزارت آموزش و پرورش در حوزه فضا و تجهیزات و اماکن آموزشی و پرورشی و ورزشی با چالش‌های بسیار زیادی مواجه است، به نحوی که بیش از یک‌سوم مدارس کشور نیازمند نوسازی و مقاوم‌سازی می‌باشند. براساس بند ۲-۷ سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش ابلاغی مقام معظم رهبری، شهرک‌سازها ملزم به احداث فضای آموزشی مورد نیاز آموزش و پرورش هستند. همچنین براساس ماده (۴) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی، اداری پشتیبانی آموزش و پرورش مصوب ۱۳۹۹ کلیه احداث‌کنندگان شهرهای جدید و شهرک‌های مسکونی در تمام نقاط کشور مکلف به احداث و تأمین فضای آموزشی و پرورشی مورد نیاز در مقاطع مختلف براساس استانداردهای مصوب هستند. از این رو متن ذیل پیشنهاد می‌شود:

متن پیشنهادی: عبارت (و فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش) بعد از عبارت (بسیج) قرار می‌گیرد.

وزارت راه و شهرسازی مکلف است زمین مورد نیاز را برای احداث پاسگاه، کلانتری، پایگاه، حوزه مقاومت، سالن‌های فرهنگی ورزشی بسیج و فضاهای آموزشی، تربیتی و ورزشی وزارت آموزش و پرورش به صورت رایگان در اختیار متولی در طرح‌های مسکن مهر، مسکن ملی و طرح‌های بازآفرینی شهری در مناطق کم‌برخوردار قرار دهد.

۶. **تجمیع اعتبارات مربوط به تعلیم و تربیت کودک (بدو تولد تا ۶ سالگی) ذیل سازمان تعلیم و تربیت کودک**

با توجه به تشکیل سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک مطابق مصوبه اساسنامه سازمان تعلیم و تربیت کودک در جلسه ۸۳۶ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی، این سازمان عهده‌دار تعلیم و تربیت کودکان گروه سنی بدو تولد تا ۶ سال تمام است، بنابراین بایستی همه ردیف‌های بودجه‌ای مرتبط با تعلیم و تربیت کودک ذیل این سازمان تجمیع شود، لذا پیشنهاد می‌شود ردیف‌های بودجه‌ای ذیل ستاد وزارت آموزش و پرورش و نهاد ریاست جمهوری که به شرح جدول ۱۲ می‌باشد، در سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک با ردیف ۱۲۷۵۹۷ تجمیع شوند.

جدول ۱۲. اعتبارات در نظر گرفته شده مربوط به تعلیم و تربیت کودک ذیل سایر دستگاهها

(میلیون ریال)

مبلغ	کد برنامه	نام دستگاه	ردیف
۳۵,۰۰۰	۱۸۰۱۰۳۷۰۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۱۲۷۵۰۰
۳۸۵,۰۰۰	۱۸۰۱۰۳۷۰۰۰	نهاد ریاست جمهوری	۱۰۱۰۰۰
۴۲۰,۰۰۰		جمع	

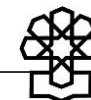
۷. پیش‌بینی ردیف اعتبارات موضوع ماده (۲۰) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز**آموزشی و پرورشی غیردولتی**

مطابق ماده (۲۰) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی «به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود سالیانه معادل چهار درصد (۴٪) از شهریه دریافتی توسط مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی را دریافت و به حساب درآمدهای اختصاصی ملی خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. وجوه واریزی از این محل مطابق اعتبارات مصوب در قوانین بودجه سنواتی در اختیار سازمان مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی قرار می‌گیرد تا برای نظارت در مراکز یاد شده و کیفیت بخشی به امور آموزشی و پرورشی غیردولتی مناطق محروم و کم‌برخوردار هزینه شود. مبلغ دریافتی به‌عنوان علی‌الحساب مالیات مراکز مذکور تلقی و در مفاصاحساب مالیاتی آنان لحاظ می‌گردد.»

با وجود تصریح قانون در این خصوص هیچ‌گونه ردیف مشخصی برای آن لحاظ نشده است، لذا پیشنهاد می‌شود ردیفی درآمدی تحت عنوان «اعتبارات موضوع ماده (۲۰) قانون تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی» ذیل سازمان مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی پیش‌بینی و منابع حاصل از آن صرف کیفیت بخشی به آموزش و پرورش غیردولتی مناطق محروم و کم‌برخوردار شود.

پیوست ۱. ردیف اعتبارات دستگاه‌های وزارت آموزش و پرورش در لایحه بودجه ۱۴۰۱ در قیاس با قانون بودجه ۱۴۰۰ (میلیون ریال)

شماره دستگاه اصلی	عنوان دستگاه اصلی	هزینه‌ای			تملك دارایی‌های سرمایه‌ای			جمع		
		قانون بودجه ۱۴۰۰	لایحه بودجه ۱۴۰۱	درصد رشد	قانون بودجه ۱۴۰۰	لایحه بودجه ۱۴۰۱	درصد رشد	قانون بودجه ۱۴۰۰	لایحه بودجه ۱۴۰۱	درصد رشد
۱۲۷۵۰۰	وزارت آموزش و پرورش	۳۴.۱۱۰.۹۱۴	۲۵.۰۴۳.۵۰۰	-۲۷	۱.۲۹۵.۰۰۰	۶۴.۳۹۴.۲۳۰	۴۸۷۳	۳۵.۴۰۵.۹۱۴	۸۹.۴۳۷.۷۳۰	۱۵۳
۱۲۷۵۰۲	دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش	۱۱۶.۰۰۰	۱۳۱.۰۰۰	۱۳	۵.۰۰۰	-	-	۱۳۱.۰۰۰	۱۳۱.۰۰۰	۸
۱۲۷۵۰۳	وزارت آموزش و پرورش - ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها	۸۹۰.۰۰۰.۰۰۰	۱.۰۶۱.۰۰۰.۰۰۰	۱۹	-	-	-	۸۹۰.۰۰۰.۰۰۰	۱.۰۶۱.۰۰۰.۰۰۰	۱۹
۱۲۷۵۰۴	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی	۳.۸۹۴.۵۲۰	۴.۲۳۸.۵۰۰	۹	۱۱.۰۰۰	-	-	۳.۹۰۵.۵۲۰	۴.۲۳۸.۵۰۰	۹
۱۲۷۵۰۷	وزارت آموزش و پرورش - ادارات کل آموزش و پرورش - کسورات بازنشستگی سهم دولت مشترکین صندوق بازنشستگی کشور	۸۰.۰۰۰.۰۰۰	-	-	-	-	-	۸۰.۰۰۰.۰۰۰	-	-
۱۲۷۵۰۹	وزارت آموزش و پرورش - کمک به تأمین سرانه دانش آموزی و حمایت و ارتقای پوشش تحصیلی افراد لازم‌التعلیم	۳۲.۰۴۵.۰۰۲	۴۰.۹۴۲.۰۳۶	۲۸	-	-	-	۳۲.۰۴۵.۰۰۲	۴۰.۹۴۲.۰۳۶	۲۸
۱۲۷۵۱۲	سازمان مدارس غیردولتی و مرکز توسعه مشارکت‌های مردمی	۱.۴۰۱.۵۷۶	۱.۰۱۴۵.۰۰۰	-۱۸	۴۰۱.۰۰۰	۳۸۱.۳۶۰	۵-	۱.۸۰۲.۵۷۶	۱.۵۲۶.۳۶۰	-۱۵
۱۲۷۵۱۷	سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان	۷۲۰.۰۰۰	۸۳۶.۰۰۰	۱۶	۵۰.۰۰۰	-	-	۷۲۵.۰۰۰	۸۳۶.۰۰۰	۱۵
۱۲۷۵۲۰	وزارت آموزش و پرورش - فعالیت‌های پرورشی و امور تربیتی دانش‌آموزان	۱۰.۱۷۴.۹۸۰	۳.۶۴۴.۰۰۰	-۶۴	-	-	-	۱۰.۱۷۴.۹۸۰	۳.۶۴۴.۰۰۰	-۶۴
۱۲۷۵۴۱	وزارت آموزش و پرورش - کمک به صندوق ذخیره فرهنگیان پس از تصویب اساسنامه	۵۹۸.۵۰۰	۵۳۸.۶۵۰	-۱۰	-	-	-	۵۹۸.۵۰۰	۵۳۸.۶۵۰	-۱۰
۱۲۷۵۴۲	دانشگاه شهید رجایی	۱.۴۳۸.۵۴۷	۱.۶۳۱.۰۰۰	۱۳	۲۴۰.۰۰۰	۱۷۲.۵۲۰	۲۸-	۱.۶۷۸.۵۴۷	۱.۸۰۳.۵۲۰	۷
۱۲۷۵۹۳	وزارت آموزش و پرورش - خرید خدمات آموزش عمومی و برون‌سپاری در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کارودانش	۱۰.۵۶۴.۸۶۶	۱۱.۶۴۷.۰۰۰	۱۰	-	-	-	۱۰.۵۶۴.۸۶۶	۱۱.۶۴۷.۰۰۰	۱۰
۱۲۷۵۹۴	وزارت آموزش و پرورش - کیفیت‌بخشی به فعالیت‌های آموزشی و پرورشی و توسعه عدالت آموزشی	۲.۳۰۴.۴۰۱	۳.۵۰۰.۰۰۰	۵۲	-	-	-	۲.۳۰۴.۴۰۱	۳.۵۰۰.۰۰۰	۵۲
۱۲۷۵۹۷	سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک	۱.۲۰۴.۰۰۰	۱.۳۷۷.۱۰۰	۱۴	-	-	-	۱.۲۰۴.۰۰۰	۱.۳۷۷.۱۰۰	۱۴
۱۲۷۶۰۰	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور	۴۵۰.۰۰۰	۵۰۴.۰۰۰	۱۲	۴۸۰.۲۸۶۹۰	۵۲.۹۶۹.۹۲۰	۱۰	۴۸۰.۲۸۶۹۰	۵۳.۴۷۲.۹۲۰	۱۰
۱۲۷۷۵۰	دانشگاه فرهنگیان	۱۸.۴۶۰.۳۵۰	۲۷.۴۳۲.۰۰۰	۴۹	۱.۲۰۰.۰۰۰	-	-	۱۹.۶۶۰.۳۵۰	۲۷.۴۳۲.۰۰۰	۴۰
۱۲۷۸۰۰	سازمان آموزش و پرورش استثنایی	۲.۹۲۷.۲۵۰	۲.۸۳۹.۰۰۰	-۳	۸۰.۰۰۰	-	-	۳.۰۰۷.۲۵۰	۲.۸۳۹.۰۰۰	-۳
۱۲۸۰۰۰	نهضت سوادآموزی	۳۰۰۷۱.۱۱۵	۳۰۲۰۱.۲۷۰	۴	۲۱.۱۰۰	-	-	۳۰۰۹۲.۲۱۵	۳۰۲۰۱.۲۷۰	۴
۲۸۴۰۰۰	شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	۳.۲۱۸.۸۱۰	۴.۴۹۷.۹۲۹	۴۰	۱۰۶.۲۹۶	-	-	۳.۳۲۵.۱۰۶	۴.۴۹۷.۹۲۹	۳۵
جمع		۱۰.۹۶۷.۰۰۰.۸۳۱	۱۰.۱۹۴.۱۴۷.۹۸۵	۹	۵۱.۳۹۳.۰۰۸۶	۱۱۷.۹۱۸.۰۳۰	۱۳۹	۱۰.۱۴۸.۰۹۳.۹۱۷	۱۰.۳۱۲.۰۶۶.۰۱۵	۱۴

(میلیون ریال)

پیوست ۲. برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۴۰۰

لایحه بودجه ۱۴۰۱			قانون بودجه ۱۴۰۰			عنوان	شماره طبقه‌بندی
جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای		
۹۰۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	-	۲۵	-	۲۵	اعتبارات موضوع بند «ب» ماده (۶۵) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۵۳۰۰۰۰-۲۳
۱,۸۰۰,۰۰۰	۱,۸۰۰,۰۰۰	-	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	-	وزارت آموزش و پرورش - بازسازی و نوسازی فضاهای آموزشی، پرورشی و ورزشی از محل حساب ذخیره ارزی	۵۳۰۰۰۰-۴۶
۶,۶۶۰,۰۰۰	۶,۶۶۰,۰۰۰	-	۷,۴۰۰,۰۰۰	۷,۴۰۰,۰۰۰	-	وزارت آموزش و پرورش - توسعه عدالت آموزشی، نوسازی و مقاوم‌سازی و خرید تجهیزات برای مدارس روستایی - موضوع وصول مالیات بنگاه‌های اقتصادی زیرمجموعه نیروهای مسلح و ستاد اجرایی فرمان امام (ره) - ماده (۷۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۵۳۰۰۰۰-۵۳
۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	-	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	-	اعتبارات موضوع بند «ی» تبصره «۵» (در ۱۴۰۰ بند «ع» است)	۵۳۰۰۰۰-۵۵
			۵۰	۵۰	-	وزارت آموزش و پرورش - موضوع بند «ب» تبصره «۸»	۵۳۰۰۰۰-۷۵
۱,۵۶۰,۰۰۰	۹۶۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	۲,۳۸۳,۲۰۰	۹۷۸,۰۰۰	۱,۴۰۵,۲۰۰	توسعه ورزش مدارس و ورزش همگانی و زیرساخت‌های ورزش (عنوان سال ۱۴۰۰: اعتبارات موضوع ۰/۲۷ درصد از ۹ درصد تعرفه مالیات بر ارزش افزوده)	۵۵۰۰۰۰-۲۶
-	-	-	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	-	کمک به تأمین تجهیزات آموزش مجازی برای دانش‌آموزان مناطق محروم	۵۵۰۰۰۰-۴۱
۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	-	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰	-	-	-	اجرای طرح رتبه‌بندی معلمان	۵۵۰۰۰۰-۶۵
۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰	-	۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	پاداش پایان خدمت بازنشستگان	۵۵۰۰۰۰-۶۸
۴۴۰,۹۲۰,۰۰۰	۳۰,۳۲۰,۰۰۰	۴۱۰,۶۰۰,۰۰۰	۳۵,۲۸۳,۲۷۵	۳۳,۸۷۸,۰۵۰	۱,۴۰۵,۲۲۵	جمع	

(میلیون ریال)

پیوست ۳. اعتبارات متفرقه انتقال یافته در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱

لایحه بودجه ۱۴۰۱			موضوع	عنوان دستگاه	کد دستگاه	شماره طبقه‌بندی
جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای				
۸,۰۰۰,۰۰۰	-	۸,۰۰۰,۰۰۰	اعتبارات بند «ط» تبصره «۶» موضوع ماده (۴۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	وزارت آموزش و پرورش	۱۲۷۵۰۰	۷۳۰۰۰۰-۵۶
۱۳,۰۰۰	-	۱۳,۰۰۰	پاداش معوق مناطق محروم فرهنگیان	وزارت آموزش و پرورش	۱۲۷۵۰۰	۷۵۰۰۰۰-۱۸
۵۳۸,۶۵۰	-	۵۳۸,۶۵۰	صندوق ذخیره فرهنگیان پس از تصویب اساسنامه - جهت تأمین سهم دولت	وزارت آموزش و پرورش - کمک به صندوق ذخیره فرهنگیان پس از تصویب اساسنامه	۱۲۷۵۴۱	۷۵۰۰۰۰-۱۹
۱۶,۹۲۹	-	۱۶,۹۲۹	توسعه فرهنگ کتابخوانی - موضوع بند «ث» ماده (۹۲) قانون برنامه ششم توسعه	شرکت سهامی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	۲۸۴۰۰۰	۷۵۰۰۰۰-۱۳
۸,۵۶۸,۵۷۹	-	۸,۵۶۸,۵۷۹	جمع			

منابع و مأخذ

۱. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
۲. قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کشور مصوبه مجلس شورای اسلامی، مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۶.
۳. قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوبه مجلس شورای اسلامی مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۴.
۴. قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰-۱۳۹۶) مصوبه مجلس شورای اسلامی، مورخ ۱۳۹۶/۰۱/۱۶.
۵. قانون متعهدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش مصوبه مجلس شورای اسلامی، مورخ ۱۳۶۹/۳/۸.
۶. قانون مدیریت خدمت کشوری مصوبه مجلس شورای اسلامی، مورخ ۱۳۸۶/۷/۸.
۷. قانون تنظیم برخی از مقررات مالی، اداری و پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش مصوبه مجلس شورای اسلامی، مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۳.
۸. قانون مالیات‌های مستقیم.
۹. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در آذرماه ۱۳۹۰.
۱۰. سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش ابلاغی مقام معظم رهبری، مورخ ۱۳۹۲/۲/۱۰.

شماره مسلسل: ۱۷۹۶۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور ۲۷. بودجه آموزش و پرورش

نام دفتر: مطالعات فرهنگی و آموزش

تهیه و تدوین کنندگان: موسی بیات، محمدصادق عبداللهی

همکار: امین‌الله پاکنژاد

ناظران علمی: صادق ستاری‌فرد، کمیل قیدرلو

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۱۰/۱۱